

Organisering af Odsherred Kommunes hygiejneindsats

Udarbejdet af:

Lene Brinck Hald,
Kvalitetsleder

Center for Omsorg og Sundhed

lebrh@odsherred.dk

Elisabeth M. Hansen

Udviklingssygeplejerske med funktion som
hygiejnesygeplejerske

Center for Omsorg og Sundhed

COS-kvaitetsenheden@odsherred.dk

Godkendt af chefgruppen den 17.03.2025

Dato/version nr.: 03-03-2025 / Version 1.0

Indhold

Indledning.....	3
Formål.....	3
Overordnet mål for hygiejneindsatsen.....	4
Overordnet indsatsområder	4
Organisering af hygiejneorganisation og samarbejdspartnere	4
Procesplan for opbygning af hygiejneorganisation og netværk	5
Trin 1: Hygiejnestyregruppen.....	5
Trin 2: Hygiejnenetværket	6
Trin 3: De lokale hygiejnenøglepersoners netværk.....	7
Trin 4: Undervisning af hygiejnenøglepersoner	7
Hygiejnesygeplejersken.....	8
Ledelsen på de enkelte enheder.....	9
Ansvar og beslutningskompetence.....	9
Samarbejdsaftaler mellem region og kommune	9
Baggrundsviden	9
Kilder	10

Indledning

Hygiejneindsatsen er en del af Odsherred Kommunes sundhedspolitik. Hygiejneindsatsen for Odsherred Kommune tager udgangspunkt i anbefalinger fra Sundhedsstyrelsens Forebyggelsespakke om Hygiejne (2018) og Central Enhed for Infektionshygiejne (Statens Serum Institut) anbefalinger, samt erfaringer fra egne sektorområder vedr. hygiejnetiltag og rengøringsniveau, herunder samarbejdet med sygehuse og praktiserende læger. (1), (2)

Dette kræver:

- At der arbejdes strategisk med hygiejne på ledelsesniveau samt
- At organiseringen når ud i praksis og dækker bredt – fx på det enkelte plejecenter, sygeplejedistrikt, hjælpemiddelcentral, kommunale bosted, sundhedscenter, børneinstitutioner, skoler m.m. (2).

Hygiejneindsatsen i Odsherred Kommune er forankret på tværs af kommunens fagcentre: *Børn, Unge og Familier; Omsorg og Sundhed; Social og Arbejdsmarked; Erhverv, Teknik og Kultur; Økonomi* samt *Organisation*.

Hygiejneindsatsen beskriver:

- formålet med Odsherred Kommunes hygiejneindsats
- mål for hygiejneindsatsen
- overordnede indsatser

Formål

Formålet med hygiejneindsatsen er at sikre en koordineret og effektiv smitteforebyggende indsats blandt borgere og medarbejdere på tværs af: *Børn, Unge og Familier; Omsorg og Sundhed; Social og Arbejdsmarked; Erhverv, Teknik og Kultur, Økonomi* samt *Organisation*, herunder:

- at arbejde sundhedsfremmende og forebyggende for at reducere smitterisikoen for kommunens børn, unge, voksne, medarbejdere og samarbejdspartnere.
- at sikre en fælles tilgang til arbejdet med hygiejne i Odsherred Kommune på tværs af kommunens fagcentre, enheder/afdelinger og faggrupper.
- at højne det generelle vidensniveau om forebyggelse/infektionshygiejne ved at sikre at viden og erfaring systematisk opsamles, deles og anvendes på tværs af kommunen.
- at medarbejderne møder borgerne med en ensrettet adfærd omkring hygiejne under hensyntagen til den enkelte borger.
- at formidle hygiejnestrategien i kommunen, samarbejde med de lokale institutioner og for en lokal opfølgning på igangsatte indsatser.
- at fastholde et højt infektionshygiejnisk niveau i Odsherred Kommune.
- At hygiejne er noget medarbejderne husker/tænker på, når de arbejder, laver projekter eller finder på nye ting.

Overordnet mål for hygiejneindsatsen

De overordnede mål for hygiejneindsatsen er at sikre, at arbejdet med den gode hygiejne bliver både let og lige til, er attraktivt og en del af hverdagen. Målene, der skal medvirke til det, er at:

- Hygiejneindsatsen skal være kendt på arbejdspladserne. Særligt blandt lederne skal indsatserne været indarbejdet som en del af smitteforebyggelse for borgere og medarbejdere på arbejdspladsen. Det betyder konkret, at lederne aktivt og konsekvent tage ansvar for at sikre og fremme god hygiejne gennem deres handlinger og deres beslutninger.
- Lederne sørger for, at alle medarbejderne er bekendt med relevante infektionshygiejniske instrukser og forstår og efterlever dem.
- Smitteforebyggelse skal være et tydeligt og blivende indsatsområde på arbejdspladsen, blandt ledere og medarbejdere, hvor det sikres, at alle har kendskab til relevante infektionshygiejniske forholdsregler og/eller ved hvordan man kan søge råd og vejledning.
- Der bliver givet undervisning ved hygiejnesygeplejerske til hygiejnenøglepersoner på relevante enheder/ arbejdssteder, så de får særlige kompetencer til at varetage hygiejneindsatsen og at arbejde systematisk med denne i egne rammer.

Overordnet indsatsområder

Formålet og overordnet mål for hygiejneindsatsen, søges opnået ved følgende indsatsområder:

- Der implementeres en ny tværgående hygiejneorganisation
- Generelle infektionshygiejniske instrukser vil blive udarbejdet af hygiejnesygeplejersken med afsæt i bl.a. de nationale infektionshygiejniske retningslinjer fra Central Enhed for infektionshygiejne, Statens Serum Institut samt vejledninger udgivet af Sundhedsstyrelsen.
- Instrukser vil være tilgængelige på Omsorg og Sundheds patientsikkerhedsside (Brugernavn: **Odsherred** og kode: **0306**), og kan benyttes af andre fagcenter.
- Der vil ved behov blive planlagt løbende undervisning for hygiejnenøglepersoner, samt for deltagelse i relevante webinar /undervisning omhandlende infektionshygiejne.

Overordnet indsatsområder vil blive evalueret og tilpasset efter behov.

Organisering af hygiejneorganisation og samarbejdspartnere

Arbejdet med hygiejne spænder bredt og dækker både indsatser for borgere og kommune som arbejdsplads.

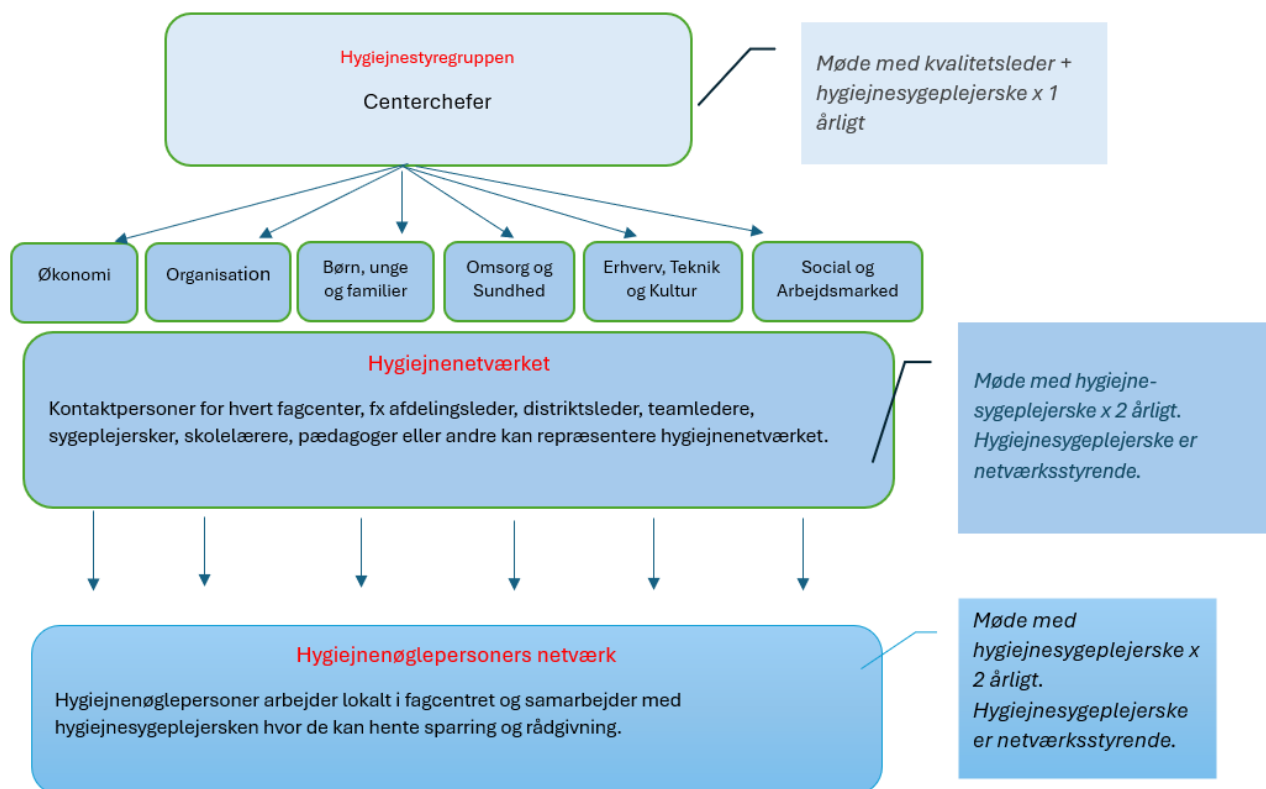
Organiseringen afspejler, at oplysning til borgere, praksis for håndhygiejne og-smitteforebyggende foranstaltninger (i form af f.eks. indretning og rengøring) alle er relevante indsatser, og at vægtningen af hygiejneindsatser er forskellig fra fagcenter til fagcenter.

For at kunne indfri forpligtigelserne beskrevet i *Forebyggelsespakken for Hygiejne (1)* og i en række love og bekendtgørelser, som har væsentlig betydning for kommunens hygiejneindsats fx *Sundhedsloven §119 (3)*, *Den nationale strategi for håndtering af epidemier (4)* samt samarbejdsaftaler om infektionshygiejne med Regionen fx MRSA-enhed, indtænkes hele Odsherred Kommune i hygiejneorganiseringen.

Den kommunale etablering og opbygning af en hygiejneorganisation med dets netværk vil nedenfor blive beskrevet i en procesplan, som vil forløbe over 2025 og 2026 i fire trin.

I 2025 vil der være særlig fokus på trin 1 og trin 2. og for 2026 vil der være fokus på trin 3 + trin 4.

Version 1. 03-03-2025 Hygiejneorganisationen

Procesplan for opbygning af hygiejneorganisation og netværk

Trin 1: Hygiejnestyregruppen

Er ledelsesmæssigt funderet med centerchefer fra alle de seks fagcentre for at sikre synergi til den øvrige tværgående sundhedsindsats og sundhedsberedskabsplanen.

Hygiejnestyregruppens opgave er bla., at understøtte samarbejdet mellem kommunens fagcentre og godkende kommunens hygiejneindsats samt formidle dette inden for egne fagcenterområde.

- Der afholdes møde 2 gange årligt i hygiejnestyregruppen. Hygiejnesygeplejerske er tovholder for at møder planlægges og dagsorden sendes ud.

Kvalitetsleder for Kvalitetsenheden Center for Omsorg og Sundhed samt den tværgående hygiejnesygeplejerske er fast medlem i hygiejnestyregruppen.

Hygiejnesygeplejersken er forankret i Center for Omsorg og Sundhed. Det ledelsesmæssige ansvar ligger hos kvalitetsleder for Omsorg og Sundhed, som er medansvarlig for sundhedsberedskabet.

Procesplan for 2025:

- Afholde et møde, som planlægges i foråret med godkendelse af Odsherred Kommune hygiejneindsats samt struktur for hygiejneorganisation og netværk.
- Hygiejnesygeplejersken udsender hygiejnenyhedsbrev 6 x årligt med bla. information og status på proces ift. etablering af en hygiejneorganisation og hygiejneindsats.

Trin 2: Hygiejnenetværket

For at sikre synergi til hygiejnestyregruppen etableres et hygiejnenetværk. Kontaktpersoner udvælges af det respektive fagcenter.

De udvalgte kontaktpersoner har ansvaret for at fastholde kommunikationsvejen til deres fagcenters enheder samt samarbejde med hygiejnenøglepersoner som arbejder lokalt.

De udpegede medlemmer i hygiejnenetværket har med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om hygiejne (1) en koordinerende rolle i forhold til formidling og implementering inden for eget fagcenter område samt en understøttende rolle i forhold til de opgaver, som hygiejnesygeplejersken skal løse.

- Der afholdes 2 møder i hygiejnenetværket årligt.
- Hygiejnesygeplejerske er netværksstyrende for hygiejnenetværket.

Procesplan for 2025:

- Udvalgelse af kontaktpersoner til hygiejnenetværket.
- Udarbejde generisk funktionsbeskrivelse for hygiejnenøglepersoner, som kan bruges lokalt.

Hygiejnenetværkets opgaver:

- Deltage i hygiejnenetværksmøder.
- Informere egen fagcenter om politikker, retningslinjer, instrukser og nye tiltag.
- Koordinering til evt. arbejdsmiljørepræsentanten.
- Tilbagekomme fra eget fagcenter til netværksmøder.
- Bidrage til sparring omkring udarbejdelse (ved revidering), samt ansvarlig for at formidle og udleve hygiejneindsatsen i kommunen.
- At organisere, planlægge, udvikle og bidrage til opfølgning og monitorering af lokale hygiejneindsatser i kommunen.
- Sikre gensidig opdatering af nyeste viden.
- Kvalificere indkøb i forhold til infektionshygiejnen og produkter.
- Indgå i kvalificering af nybygning og renovering ift. hygiejne.

Trin 3: De lokale hygiejnenøglepersoners netværk

Inden for hvert center udpeges en række lokale hygiejnenøglepersoner, der i samarbejde med ledelsen skal være med til at varetage hygiejneindsatsen på den enkelte enhed. Den præcise organisering for hvert fagcenter, vil blive varetaget af områdets ledelse.

Hygiejnenøgleperson samarbejder med og referer direkte til stedets ledelse. Hygiejnenøglepersonen kan fx være en centersygeplejerske eller andre (sygeplejerske; SSA, serviceassistent, pædagog, tekniker ex), der i forvejen arbejder med den lokale hygiejneindsats eller har en særlig interesse for hygiejne.

Hygiejnenøglepersonen kan hente sparring og rådgivning hos hygiejnesygeplejersken.

Hygiejnenøglepersonens opgave er i samarbejde med ledelsen på den enkelte enhed:

- At sikre viden, sparring og vejledning af kollegaer i forhold til hygiejne
- Medansvarlig for implementering af arbejdsgange og instrukser for god hygiejne
- Deltage i relevante intern undervisning i infektionshygiejne afholdt af fx hygiejnesygeplejersken
- Holde sig opdateret på viden om infektionshygiejne på fx VAR-portal og via den kommunale patientsikkerhedsside.
 - Hygiejnesygeplejerske står for indkalde og faciliterer netværksmøder mellem hygiejnenøglepersoner på tværs af fagcenter, max 2 gange årligt.

Procesplan 2026:

- Fokus på opbygning af netværk for lokale hygiejnenøglepersoner.
- Afholdelse af første netværksmøde for lokale hygiejnenøglepersoner i foråret 2026.
- Udarbejde to dages undervisningsprogram for hygiejnenøglepersoner.

Trin 4: Undervisning af hygiejnenøglepersoner

Hygiejnenøglepersoner modtager en fælles introduktion til opgaven, og undervisningen af hygiejnesygeplejersken i grundlæggende hygiejne, forsøgt tilpasset det område de er ansat i.

Formålet med undervisningen er, at deltageren bliver i stand til at vurdere eget områdes infektionshygiejniske rutiner for tilrettelæggelse af det daglige arbejde i henhold til organisationens vedtagne hygiejneindsats.

Hygiejnenøglepersonen vil løbende blive opdateret på ny viden og modtage input til varetagelse af deres funktion.

Det planlagte undervisningsprogram følger anbefalinger fra Central Enhed for Infektionshygiejne, og omfatter som minimum (5)

- Organisering af infektionshygiejne lokalt, nationalt og internationalt
- Hygiejnenøglepersonens rolle i det infektionshygiejniske forebyggende arbejde
- Specifikke sundhedssektorerhvervede infektioner- definition, forekomst og årsag
- Forebyggelse af specifikke sundhedssektorerhvervede infektioner:

- Smittekæden
- Afbrydelse af smittekæde
- Procedurerelaterede/generelle infektionshygiejniske retningslinjer
- Supplerende infektionshygiejniske retningslinjer
- Håndhygiejne
- Rengøring
- Korrekt håndtering af værnemidler
- Desinfektion
- Sterilisation

Procesplan for 2026:

- Udarbejde to dages undervisningsprogram for hygiejnenøglepersoner.
- Planlægge og afholde undervisning af hygiejnenøglepersoner ved hygiejnesygeplejerske.

Hygiejnesygeplejersken

I Odsherred Kommune, er der tildelt en halv stilling til hygiejnesygeplejerskens arbejde.

Hygiejnesygeplejersken har følgende mål og opgaver:

- Medansvarlig for at etablere en hygiejneorganisationen og sikre en ledelsesmæssig forankring af hygiejnearbejdet.
- Medansvarlig for udarbejdelse og implementering af en hygiejneindsats.
- Være tovholder på udvalgte områder i forebyggelsespakken for hygiejne.
- Være kommunens interne viden- og sparringspartner på infektionshygiejne for ledere, hygiejne – og hygiejnenøglepersoners netværk og medarbejdere.
- Være kontaktperson ift. eksterne samarbejdspartnere i forhold til hygiejne.
- Være netværksansvarlig herunder indkalde og facilitere netværksmøder for hygiejnenetværket og mellem hygiejnenøglepersoner, på tværs af fagcenter.
- Være sparringspartner for hygiejnenetværket og hygiejnenøglepersoner som arbejder med lokale problemstillinger på de enkelte enheder ift. hygiejne.
- Forestå intern undervisning af hygiejnenøglepersoner ved behov.
- Formidling af information ved bla. at udarbejde årsberetning for infektionshygiejne og hygiejne nyhedsbreve ift. de infektionshygiejniske aktiviteter og indsatsområder, i det forgangne år.
- Medvirke til at identificere indsatsområder samt understøtte at instrukser for generel infektionshygiejne udarbejdes og efterleves.
- Systematisering, ensretning og kvalitetssikre af hygiejnearbejdet gennem arbejdsgange i dagligdagen- "det skal være let at gøre det rigtige".

- Bistå med kvalificering af indkøb, tilgængelighed og brug af værnemidler.
- Give infektionshygiejnisk rådgivning og vejledning i forbindelse med rengøring.
- At være kontaktperson til samarbejdspartner i forhold til hygiejne fx MRSA-enhed,
- Medansvarlig for monitorering af kvalitetsdata i samarbejde med kvalitetsenheden og hygiejnenetværket.

Ledelsen på de enkelte enheder

I samarbejde med lokal hygiejnenøgleperson, kontaktperson i hygiejnenetværket skal ledelsen forankre og prioriterer hygiejneindsatsen i enheden med involverede af medarbejderne. Dette for at forebygge sygdom blandt borger og personale.

Ansvar og beslutningskompetence

Ansvaret for implementering af de enkelte anbefalinger ligger i de enkelte fagcentre.

Ledelsen lokalt er ansvarlig for at tilmelde/afmelde ny hygiejnenøglepersoner til hygiejnesygeplejersken.

Samarbejdsaftaler mellem region og kommune

Odsherred Kommune bidrager til den eksisterende overvågning af anmeldelsespligtige sygdomme, der registreres af henholdsvis Styrelsen for Patientsikkerhed og Statens Serum Institut.

Der er indgået samarbejdsaftale om rådgivning, undervisning og overvågning med MRSA- enheden i Region Sjælland. De rådgiver bl.a. praktiserende læger, speciallæger og plejepersonale om korrekt behandling af, og mindskning af MRSA-smitte.

Ved kontakt til MRSA-enhedens hygiejnesygeplejerske kontaktperson som betjener Odsherred Kommune: juc@regionsjaelland.dk, tlf. 29 60 68 28

Aftalen understøtter en sammenhængende indsats på tværs af kommuner og understøtter vidensdeling mellem kommune og region.

Andre aktører:

Odsherred Kommune er medlem af Rådet for Bedre Hygiejne. En interesseorganisation, der er organiseret som et frivilligt tværsektorielt netværk. Rådet afholder informationskampagner og temamøder om hygiejne for en bred målgruppe (fx arbejdspladser og skoler). Rådet står hvert år bag den landsdækkende hygiejneuge og en skoletoilettag.

Baggrundsviden

Hygiejnenøgleperson: er en medarbejder i kommunens forskellige enheder/forvaltninger.

Hygiejnenøgleperson har særlige kompetencer for at varetage hygiejneindsatsen og arbejde systematisk med denne i egen rammer, men er ikke nødvendigvis sundhedsuddannede.

Kilder

1. Forebyggelsespakke Hygiejne, Sundhedsstyrelsen 13. april 2018, 2. udgave
https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2018/103439-Forebyggelse_2023.ashx?sc_lang=da&hash=49EBE2E16C57573BD53192123546361E
2. Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer Plejehjem, hjemmepleje, bo-og opholdssteder m.m., Central Enhed for Infektionshygiejne 1. udgave 2020
<https://hygiejne.ssi.dk/NIRPrimaersektor>
3. Sundhedsloven § 119
<https://danskelove.dk/sundhedsloven/119>
4. Den nationale Strategi for håndtering af epidemier
https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2025/Epidemistrategi/National-Strategi-for-haandtering-af-epidemier.ashx?sc_lang=da&hash=79213E58DB715C1AAE7CA57E24E53A4C
5. National Infektionshygiejniske Retningslinjer om nøglepersoner/kontaktpersoner/koordinatorer i infektionshygiejne inden for det sundhedsfaglige område.
<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/nir/nir-noeglepersoner.pdf>